Begrippenlijst samenwerkingsovereenkomst Staatsbosbeheer en NRIJ

Toelichting:

In de onderstaande tabel worden in de eerste kolom de algemene en gangbare Rijksdefinities verwoord die door Staatsbosbeheer worden gehanteerd. Daarnaast zijn in de tweede kolom ook bestuurlijke definities opgenomen die specifiek zijn voor de context van het NRIJ als openbaar lichaam. Deze definities beogen niet bestaande of juridische of algemeen gehanteerde definities te vervangen, maar geven invulling aan de wijze waarop begrippen door het NRIJ als openbaar lichaam binnen deze samenwerkingsovereenkomst worden toegepast ten behoeve van bestuurlijke verantwoordelijkheid, verantwoording en informatievoorziening.

Begrip:	**Algemene Rijksdefinitie (Rijks)overheid/ SBB**	**Bestuurlijke definitie binnen het openbaar lichaam NRIJ**
Begrotingsverantwoordelijkheid	Geen uniforme Rijksbrede definitie beschikbaar.	De bestuurlijke bevoegdheid van een schap als openbaar lichaam om richting te geven aan de inzet van publieke middelen en daarover verantwoording af te leggen.
Beheer	Het duurzaam in stand houden, herstellen en ontwikkelen van bossen, natuurgebieden, landschappen en cultuurhistorisch erfgoed in het algemeen belang. Hierbij worden natuur-, recreatie- en economische belangen zorgvuldig afgewogen.	Het geheel aan werkzaamheden gericht op het duurzaam in stand houden, beschermen en ontwikkeling van natuur-, recreatie- en landschapswaarden binnen de natuur- en recreatiegebieden.
Besluitvorming	Het systematische proces waarin individuen of groepen keuzes maken uit verschillende alternatieven om een bepaald doel of probleem op te lossen. Het omvat de gehele cyclus van het verzamelen van informatie en het afwegen van belangen, tot het daadwerkelijk nemen en uitvoeren van de uiteindelijke beslissing.	Het proces waarbij een bevoegd orgaan op basis van beschikbare informatie, belangenafweging en geldende kaders tot een keuze of formeel besluit komt.
Bestuurlijke afweegbaarheid	Het proces waarin een bestuursorgaan de belangen van alle betrokken partijen zorgvuldig weegt voordat een besluit wordt genomen. Sinds de uitspraken van de Hoge Raad en de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State in	De mate waarin informatie zodanig beschikbaar, volledig en inzichtelijk is dat bestuurders in staat zijn om onderbouwde keuzes te maken over doelen, prestaties, risico's, maatschappelijke effecten en de inzet van middelen.

	2021, moet de bestuursrechter elk besluit expliciet toetsen aan het evenredigheidsbeginsel.	
Bestuurlijke legitimiteit	De mate waarin burgers en belanghebbenden het gezag en de beslissingen van een overheid of organisatie accepteren en respecteren. Legaliteit betekent simpelweg dat een besluit volgens de wet is genomen. Bestuurlijke legitimiteit is breder en subjectiever dan alleen de formele wetgeving; naast het legaal besluit moet dit ook door de bevolking (automatisch) als legitiem worden ervaren.	De mate waarin burgers en belanghebbenden het gezag en de beslissingen van een overheid of organisatie accepteren en respecteren. Legaliteit betekent simpelweg dat een besluit volgens de wet is genomen. Bestuurlijke legitimiteit is breder en subjectiever dan alleen de formele wetgeving; naast het legaal besluit moet dit ook door de bevolking (automatisch) als legitiem worden ervaren.
Budgetrecht	Het grondwettelijke recht van het parlement (Eerste en Tweede Kamer) om vooraf de Rijksbegroting goed te keuren en achteraf decharge te verlenen over het gevoerde financiële beheer. Het kabinet mag pas geld uitgeven nadat het parlement met de begroting heeft ingestemd.	De bevoegdheid van het bestuur en deelnemende gemeenten om vooraf kaders te stellen voor de inzet van publieke middelen, hierover besluiten te nemen en achteraf verantwoording af te leggen over de besteding daarvan.
Dashboard	Een visueel overzicht dat belangrijke gegevens, op één centrale plek verzamelt. Het helpt om in één oogopslag trends te analyseren, de status van processen te controleren en beslissingen te nemen.	Een instrument dat bestuurders in staat stelt om inzicht te krijgen in de actuele stand van zaken, risico's, prestaties, afwijkingen en aankomende besluitmomenten zodat zij kunnen sturen, prioriteren en bijsturen.
Eigenaarschap	(Bij overheden vaak in de context van participatie en zelfsturing) als het actief nemen van regie en verantwoordelijkheid door burgers of ondernemers. Het houdt in dat betrokkenen zich het maatschappelijke of buurtprobleem 'eigen' maken en zelf deels de leiding nemen bij de oplossing	De verantwoordelijkheid voor het functioneren, de continuïteit, de ontwikkeling en de resultaten van een organisatie, voorziening, programma of samenwerking. Eigenaarschap omvat het bewaken van de bedoeling, het maken van strategische keuzes en het zorgdragen voor passende sturing, middelen en verantwoording.
Escalatie	Het (laten) overdragen van een vastgelopen probleem, conflict of complexe casus naar een hoger verantwoordelijkheidsniveau binnen de	Het formeel of informeel voorleggen van een vraagstuk, risico of conflict of besluitpunt aan een hoger bestuurlijk organisatorisch of bevoegd

	eigen organisatie. Dit gebeurt doorgaans volgens vooraf opgestelde protocollen of communicatiemodellen.	niveau wanneer dit niet binnen de bestaande verantwoordelijkheden, bevoegdheden of afspraken kan worden opgelost.
Gemeenschappelijke Regeling (GR)	Meerdere gemeenten (en soms de provincie) werken in een zogenaamde verbonden partij samen om in dit geval recreatiegebieden te beheren.	Een samenwerkingsverband tussen gemeenten, provincie en of andere overheden op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen. De deelnemende overheden dragen bepaalde taken, bevoegdheden of verantwoordelijkheden gezamenlijk op aan een openbaar lichaam. Het NRIJ is een openbaar lichaam zoals bedoeld in de Wet gemeenschappelijke regeling.
Governance	De manier waarop een organisatie, bedrijf of overheid wordt bestuurd, gecontroleerd en beheerd. Het omvat de regels, processen en verhoudingen tussen bestuur, toezichthouders en belanghebbenden om transparantie en verantwoording te garanderen.	Het geheel van afspraken over rollen, verantwoordelijkheden en toezicht tussen betrokken organisatie, waarmee wordt geborgd dat publieke doelen rechtmatig, doelmatig en transparant worden gerealiseerd.
Herijking	Het opnieuw bepalen van de gehanteerde normen. Het is een proces waarbij beleid, strategie of wetgeving kritisch tegen het licht wordt gehouden om te kijken of het nog aansluit bij de huidige tijd, organisatiedoelen en maatschappelijke omstandigheden van vandaag.	Het proces waarbij partijen gezamenlijk beoordelen of bestaande afspraken, producten, tarieven, diensten of governance-afspraken nog passend zijn en, indien nodig, worden aangepast aan gewijzigde omstandigheden of inzichten.
Herleidbaar	Overheidshandelingen, zoals besluiten of beleidsdocumenten, moeten direct terug te voeren zijn op een bevoegd bestuursorgaan. Dit zorgt ervoor dat de overheid transparant en democratisch controleerbaar blijft.	De eigenschap dat bestuurlijke keuzes, prestaties, inzet van middelen, kosten en maatschappelijke effecten zodanig zijn vastgelegd dat de onderlinge samenhang inzichtelijk en aantoonbaar is.
Informatieplicht	Twee hoofdbetekenissen: het recht van burgers op informatie van de overheid (overheidsinformatie) én de plicht van burgers/bedrijven om informatie te verstrekken aan de overheid. Beide zijn juridisch vastgelegd.	De verplichtingen van partijen om elkaar tijdig te informeren over ontwikkelingen, besluiten, risico's en andere informatie die relevant is voor de uitvoering van de samenwerking en de uitoefening van ieders verantwoordelijkheden.

Informatiepositie	De mate waarin een individu, organisatie of overheid beschikt over de juiste, actuele en bruikbare informatie om beslissingen te kunnen nemen of doelen te bereiken. Het omvat het verzamelen, analyseren, beveiligen en effectief delen van data binnen wet- en regelgeving.	De mate waarin betrokken partijen beschikken over de juiste volledige en betrouwbare informatie die nodig is om hun taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden uit te oefenen. Binnen de samenwerking betreft dit zowel de wederzijdse informatie-uitwisseling tussen de partijen als de informatie die het bestuur nodig heeft voor kaderstelling, sturing, toezicht en verantwoording. Dit omvat zowel toegang tot informatie als de tijdigheid, betrouwbaarheid en volledigheid daarvan.
Kaderstelling	Het op hoofdlijnen vaststellen van beleid en het aangeven van de inhoudelijke en financiële grenzen door een volksvertegenwoordiging (zoals de gemeenteraad). Het college van burgemeester en wethouders (B&W) of de uitvoerende instantie moet zich binnen deze kaders bewegen bij het uitvoeren van het beleid.	Het vaststellen van de inhoudelijke, financiële, juridische en organisatorische uitgangspunten waarbinnen een organisatie, programma of samenwerking uitvoering geeft aan haar taken. Kaderstelling geeft richting, begrenst de handelingsruimte en vormt de basis voor sturing, uitvoering en verantwoording.
Maatschappelijke effecten	Maatschappelijke effecten zijn de concrete gevolgen van beleid of projecten voor het welzijn van de samenleving. Dit omvat meetbare of merkbare veranderingen op economisch, sociaal, ecologisch en cultureel gebied. Het doel is het maximaliseren van het algemeen belang.	De beoogde bijdragen van activiteiten en prestaties aan natuurkwaliteit, recreatieve waarde, leefomgeving, duurzaamheid en overige publieke doelen binnen de samenwerkingsovereenkomst.
Navolgbaar	Dat beslissingen, processen en beleid volledig transparant en inzichtelijk zijn. Het houdt in dat men kan aantonen en reconstrueren hoe een proces is gelopen en waarom bepaalde keuzes zijn gemaakt.	Het proces van afweging, besluitvorming en uitvoering is te volgen.
Opdrachtnemer	De partij (een onderneming, zzp'er of instelling) die op basis van een contract de verantwoordelijkheid draagt om afgesproken werkzaamheden, diensten of leveranties uit te	De partij die op basis van deze overeenkomst uitvoert ten behoeve van het schap binnen de kaders van de samenwerkingsovereenkomst, het uitvoeringsprogramma en de bestuurlijke besluitvorming.

	voeren voor een overheidsinstantie (de opdrachtgever).	
Opdrachtgever	De bestuurder, manager of overheidsorganisatie (zoals een gemeente of ministerie) die een externe partij betaalt om een specifiek project of bepaalde werkzaamheden uit te voeren. Zij stellen het budget vast, bepalen de doelen en dragen de politieke en maatschappelijke eindverantwoordelijkheid	De partij die binnen haar wettelijke, bestuurlijke en financiële verantwoordelijkheden opdrachten verstrekt, kaders stelt en toezicht houdt op de uitvoering van werkzaamheden.
Opdrachtverlenend karakter	Dat de overheid niet zelf uitvoert, maar taken en opdrachten uitzet bij marktpartijen of andere instanties. De overheid acteert hierbij als opdrachtgever in plaats van producent, waarbij zij stuurt op kaders, kwaliteit en het eindresultaat	Een samenwerkingsrelatie waarin één partij verantwoordelijk is voor het formuleren van doelen, kaders en verwachtingen en een andere partij verantwoordelijk is voor de uitvoering daarvan. Daarbij kan sprake zijn van wederzijdse samenwerking, maar bestaat teven een relatie van opdrachtverstrekking, verantwoording en aanspreekbaarheid.
Overhead	Verwijst in het bedrijfsleven naar alle indirecte kosten en ondersteunende functies die een organisatie draaiende houden, maar die niet direct bijdragen aan de productie van goederen of het leveren van een specifieke dienst aan klanten. Het zijn kortweg de vaste lasten, dek aan huur en energie van kantoorpanden, directie-, IT- en HR kosten, algemene reclamekosten en verzekerings- en accountantskosten. Ze hebben de volgende kenmerken: - Indirect: Ze kunnen niet direct worden gekoppeld aan één specifiek product of project. - Vaste lasten: Ze lopen door, ongeacht hoeveel omzet of productie je op dat moment draait. - Ondersteunend: Het faciliteert het primaire proces van de onderneming. NB: Organisaties streven er doorgaans naar om	Kosten voor ondersteunende bedrijfsvorering die niet rechtstreeks zijn toe te rekenen aan een individuele dienst of activiteit, maar die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van de werkzaamheden van een organisatie. Het zijn kortweg de vaste lasten, dek aan huur en energie van kantoorpanden, directie-, IT- en HR kosten, algemene reclamekosten en verzekerings- en accountantskosten. Ze hebben de volgende kenmerken: - **Indirect:** Ze kunnen niet direct worden gekoppeld aan één specifiek product of project. - **Vaste lasten:** Ze lopen door, ongeacht hoeveel omzet of productie je op dat moment draait.

	overheadkosten zo efficiënt mogelijk te houden. Toch is overhead noodzakelijk; zonder deze ondersteunende diensten kan het primaire proces immers niet goed functioneren.	- **Ondersteunend:** Het faciliteert het primaire proces van de onderneming.
Producten- en dienstencatalogus (PDC)	De basis voor de doorrekening van de dienstverlening door Staatsbosbeheer is de Producten- en Diensten Catalogus (PDC). Dit is een product van Staatsbosbeheer en dient om de mogelijkheden in de dienstverlening te presenteren	Het instrument waarmee de relatie tussen producten, diensten, prestaties, inzet, kosten en bestuurlijke besluitvorming inzichtelijk, herleidbaar, navolgbaar en verifieerbaar wordt gemaakt.
Publiek opdrachtgeverschap	Omvat de rol van overheden en (semi-)publieke instellingen bij het inkopen van werken, diensten of leveranciers. Het stelt maatschappelijke waarden zoals duurzaamheid, integriteit en transparantie centraal, en wordt ondersteund door specifieke gedragscodes en wetenschappelijk onderzoek om samenwerkingen met marktpartijen te optimaliseren. · Maatschappelijk verantwoord en inclusief: Aandacht voor circulariteit en social return. · Integer en betrouwbaar: Objectief handelen en zorgvuldig omgaan met vertrouwelijke bedrijfsinformatie. · Samenwerkingsgericht en transparant: Duidelijke communicatie en respect voor de rol van opdrachtnemers.	Het professioneel, transparant en maatschappelijk verantwoord vervullen van de opdrachtgeversrol door publieke en semipublieke organisatie waarbij publieke middelen worden ingezet met het oog voor rechtmatigheid, doelmatigheid en maatschappelijke waarde.
Publiek-publieke samenwerking	Horizontale vorm van samenwerking tussen aanbestedende diensten onderling.	Samenwerking tussen overheden en of andere publieke organisaties gericht op het gezamenlijk realiseren van publieke doelen waarbij partijen

		vanuit gelijkwaardigheid kennis, middelen, bevoegdheden of capaciteit inzetten.
Publieke verantwoordingsvereisten	De transparantie- en verantwoordingsplichten waaraan organisaties in de publieke sector – of ontvangers van publieke gelden, zoals subsidies – moeten voldoen. Het doel is om machtsmisbruik te voorkomen, corruptie tegen te gaan en de rechtmatige en doelmatige besteding van belastinggeld aan te tonen aan de overheid en burgers.	De transparantie- en verantwoordingsplichten waaraan organisaties in de publieke sector – of ontvangers van publieke gelden, zoals subsidies – moeten voldoen. Het doel is om machtsmisbruik te voorkomen, corruptie tegen te gaan en de rechtmatige en doelmatige besteding van belastinggeld aan te tonen aan de overheid en burgers.
Randvoorwaardelijk	Iets betreft niet de kern van een zaak, maar wordt door een of meerdere partijen noodzakelijk geacht om die kern te kunnen realiseren of laten functioneren. NB: Binnen openbaar bestuur, worden hiermee vaak de gezamenlijk opgestelde kaders bedoeld waarbinnen iets tot uitvoering komt.	Een voorwaarde, voorziening of afspraak die noodzakelijk is om een organisatie, programma of project of samenwerking effectief, rechtmatig en bestuurbaar te laten functioneren, zonder zelf het primaire doel of resultaat te vormen. Een aspect, randvoorwaarde of voorziening die niet tot de primaire doelstelling behoort, maar wel noodzakelijk is om een organisatie, programma, project of samenwerking effectief, rechtmatig en duurzaam te laten functioneren.
Risicobeheersing	Het systematisch en proactief in kaart brengen, analyseren en mitigeren van bedreigingen die de maatschappij of het realiseren van overheidsdoelen in de weg kunnen staan. Het doel is het vinden van de optimale balans tussen risico's nemen en risico's beheersen, zonder dat dit ten koste gaat van de continuïteit van publieke diensten.	Het signaleren, beoordelen, monitoren en beheersen van factoren die de realisatie van doelstellingen, prestaties of financiële kaders kunnen beïnvloeden.
Sturing	Letterlijk het zorgen dat iets of iemand een bepaalde richting volgt of verloopt zoals bedoeld. In organisaties en management: Doelen helder maken en de koers bepalen,	Het kunnen maken van bestuurlijke keuzes op basis van tijdige, juist en volledige informatie over doelen, prestaties, risico's, maatschappelijke effecten en financiële consequenties, alsmede

	zonder alles tot in detail te controleren. Het draait om de juiste balans tussen loslaten, bijsturen en het meten van de voortgang.	het kunnen bijsturen van de samenwerking indien daartoe aanleiding bestaat.
Toetsbaarheid	Binnen een recreatieschap is de publieke toetsbaarheid extra complex vanwege de onderliggende Gemeenschappelijke Regeling. Toetsbaarheid, controleerbaarheid en verantwoording verloopt daardoor via specifieke wettelijke en bestuurlijke mechanismen: - Bestuurlijke toetsing en democratische controle - Financiële toetsing - Beleidsmatige en fysieke toetsing NB: nadere invulling van deze drie pijlers, is beschikbaar op Overheid.nl	De mate waarin beleid, besluiten, prestaties en besteding van middelen objectief kunnen worden beoordeel aan de hand van vooraf vastgestelde doelen, normen, afspraken en wettelijke kaders. Toelichting: binnen een gemeenschappelijke regeling verloopt toetsing via meerdere bestuurslagen en verantwoordingsrelatie. Hierdoor kunnen verantwoordelijkheden, informatievoorziening en democratische controle complexer zijn dan binnen één afzonderlijke organisatie.
Toezicht	Het systematisch verzamelen, beoordelen en analyseren van informatie om te controleren of burgers, bedrijven en instellingen zich aan de wet- en regelgeving houden.	Het volgen, beoordelen en waar nodig aanspreken op de uitvoering van taken en verantwoordelijkheden met als doel te waarborgen dat doelen worden gerealiseerd binnen de afgesproken kaders.
Uitvoering	Het proces waarbij ambtenaren en overheidsinstanties wetten en beleid omzetten in praktische dienstverlening.	Het realiseren van overeengekomen werkzaamheden, prestaties en activiteiten overeenkomstig de samenwerkingsovereenkomst, het uitvoeringsprogramma en de PDC.
Verantwoording	Het proces waarin bewindspersonen en ambtenaren aan volksvertegenwoordigers, toezichthouders en burgers uitleggen en aantonen dat zij hun taken goed hebben uitgevoerd en dat publieke middelen rechtmatig en doelmatig zijn besteed.	Het afleggen van rekenschap over gemaakt keuzes, verrichte activiteiten, behaalde resultaten en ingezette publieke middelen, zodat bestuur en belanghebbenden kunnen beoordelen of doelstellingen, rechtmatig, doelmatig en doeltreffend zijn gerealiseerd. Het inzichtelijk maken of toelichten van de wijze waarop taken zijn uitgevoerd, middelen zijn

		ingezet en resultaten zijn bereikt, zodat het bestuur zijn toezichthoudende en controlerende rol kan uitoefenen.
Verifieerbaar	Dat beslissingen, beleid en data zodanig transparant en controleerbaar moeten zijn dat burgers en controle-instanties kunnen nagaan of alles rechtmatig, zorgvuldig en eerlijk is verlopen.	Onafhankelijk vast te stellen of afspraken, prestatie en verantwoording kloppen.